Download the full version and explore a variety of test banks or solution manuals at https://testbankbell.com

Fundamentals of Corporate Finance 9th Edition Brealey Test Bank

_____ Tap the link below to start your download _____

http://testbankbell.com/product/fundamentals-of-corporate-finance-9th-edition-brealey-test-bank/

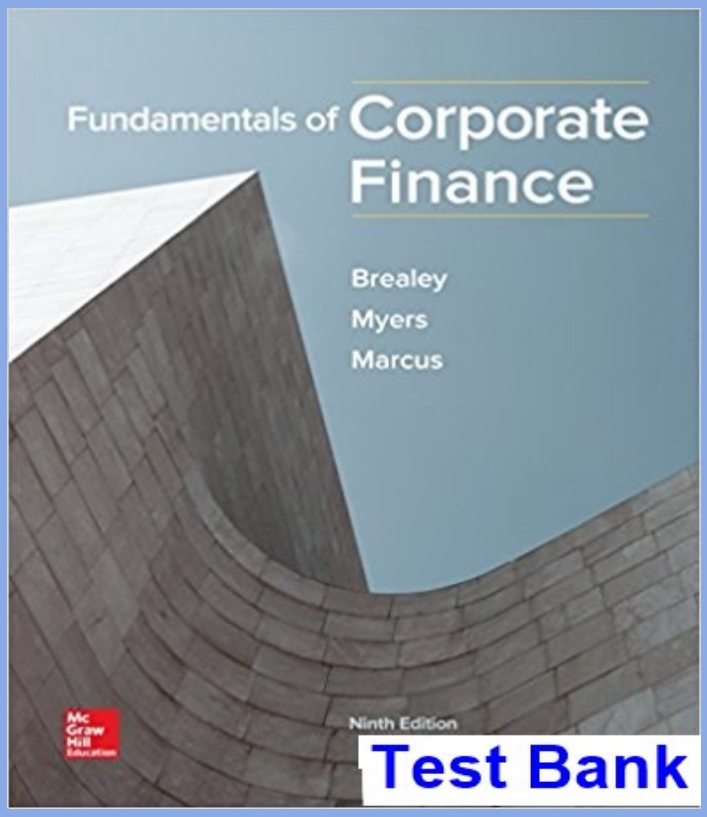

Find test banks or solution manuals at testbankbell.com today!

We believe these products will be a great fit for you. Click the link to download now, or visit testbankbell.com to discover even more!

Fundamentals of Corporate Finance Canadian 6th Edition Brealey Test Bank

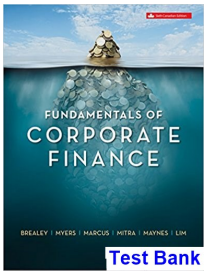

http://testbankbell.com/product/fundamentals-of-corporate-finance-canadian-6th-edition-brealey-test-bank/

Solution Manual for Fundamentals of Corporate Finance 10th by Brealey

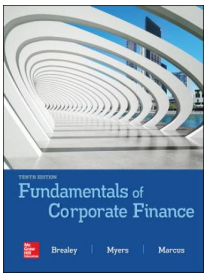

http://testbankbell.com/product/solution-manual-for-fundamentals-of-corporate-finance-10th-by-brealey/

Test Bank for Fundamentals of Corporate Finance, 9th Edition, Richard Brealey, Stewart Myers Alan Marcus

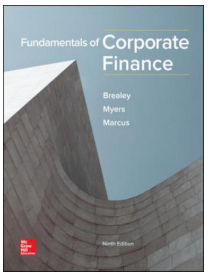

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-fundamentals-of-corporate-finance-9th-edition-richard-brealey-stewart-myers-alan-marcus/

Test Bank for Cultural Psychology, Third Edition

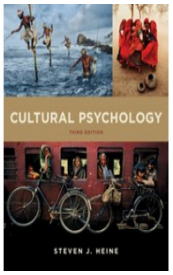

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-cultural-psychology-third-edition/

Test Bank for Financial Institutions and Markets, 11th Edition: Rose

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-financial-institutions-and-markets-11th-edition-rose/

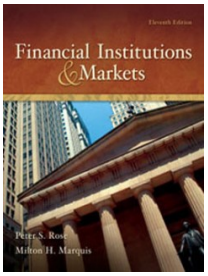

Test Bank for Nutritional Foundations and Clinical Applications, 5th Edition: Michele Grodner

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-nutritional-foundations-and-clinical-applications-5th-edition-michele-grodner/

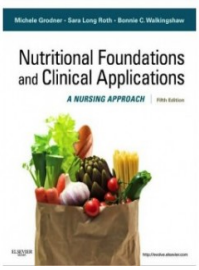

Test Bank for Practical Management Science, 5th Edition

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-practical-management-science-5th-edition/

Solution Manual for Business Law and the Legal Environment Version 2.0 by Mayer

http://testbankbell.com/product/solution-manual-for-business-law-and-the-legal-environment-version-2-0-by-mayer/

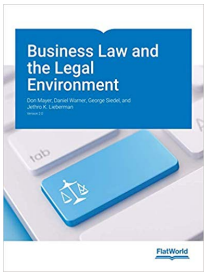

Solution Manual for Intermediate Accounting 3rd Edition by Wahlen

http://testbankbell.com/product/solution-manual-for-intermediate-accounting-3rd-edition-by-wahlen/

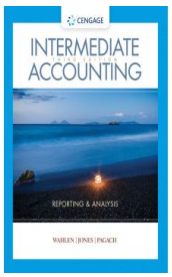

Test Bank for Child Development: A Cultural Approach Jeffrey Arnett, Ashley Maynard

http://testbankbell.com/product/test-bank-for-child-development-a-cultural-approach-jeffrey-arnett-ashley-maynard/

Fundamentals of Corporate Finance 9th

Full chapter download at: https://testbankbell.com/product/fundamentals-of-corporate-finance-9th-edition-brealey-test-bank/

Chapter 02 Test Bank - Static

Student: _____

1. Only small companies can go through financial markets to obtain financing.

   True False

2. The reinvestment of cash back into the firm's operations is an example of a flow of savings to investment.

   True False

3. Smaller businesses are especially dependent upon internally generated funds.

   True False

4. An individual can save and invest in a corporation by lending money to it or by purchasing additional shares.

   True False

5. Previously issued securities are traded among investors in the secondary markets.

   True False

6. Only the IPOs for large corporations are sold in primary markets.

   True False

7. Hedge fund managers, unlike mutual fund managers, do not receive fund-performance-related fees.

   True False

8. The markets for long-term debt and equity are called capital markets.

   True False

9. The stocks of major corporations trade in many markets throughout the world on a continuous or near-continuous basis.

   True False

10. The market for derivatives is also a source of financing for corporations.

    True False

11. During the Financial Crisis of 2007-2009, the U.S. government bailed out all firms in danger of failing.

    True False

12. In the United States, banks are the most important source of long-term financing for corporations.

    True False

13. A financial intermediary invests in financial assets rather than real assets.

True False

14. Households hold directly three quarters of U.S. corporate equities.

True False

15. The key to the banks' ability to make illiquid loans is their ability to pool liquid deposits from thousands of depositors.

True False

16. From June 2001 to June 2006, house prices in the United States rose sharply.

True False

17. For corporate bonds, the higher the credit quality of an issuer, the higher the interest rate.

True False

18. The cost of capital is the interest rate paid on a loan from a bank or some other financial institution.

True False

19. Like public companies, private companies can also use their stock price as a measure of performance.

True False

20. The opportunity cost of capital is the expected rate of return that shareholders can obtain in the financial markets on investments with the same risk as the firm's capital investments.

True False

21. Once Apple Computer had become a public company, it was able to raise financing from venture capital companies

True False

22. Insurance companies provide a mechanism for individuals to pool their risks.

True False

23. Financial markets and intermediaries allow investors and businesses to reduce and reallocate risk.

True False

24. The effects of the financial crisis of 2007-2009 were confined to the U.S. and domestic companies.

True False

25. The cost of capital is the minimum acceptable rate of return for capital investment.

True False

26. One root of the financial crisis of 2007-2009 was the strict money policies promoted by the U.S. Federal Reserve and other central banks after the technology bubble burst (i.e., money was relatively expensive during this time).

True False

27. The rates of return on investments outside the corporation set the minimum return for investment projects inside the corporation.

True False

28. Financing for public corporations must flow through financial markets.

True False

29. Financing for private companies must flow through financial intermediaries such as mutual funds.

True False

30. Almost all foreign exchange trading occurs on the floors of the FOREX exchanges in New York and London.

True False

31. Corporate financing comes ultimately from:

A. savings by households and foreign investors.
B. cash generated from the firm's operations.
C. the financial markets and intermediaries.
D. the issue of shares in the firm.

32. A company can pay for its expansion in all the following ways *except*:

A. by using the earnings generated from its sale of obsolete equipment.
B. by persuading a director's mother to make a personal loan to the company.
C. by purchasing bonds in the secondary market.
D. by plowing back part of its profits.

33. "Reinvestment" means:

A. new investment in new operations.
B. additional investment in existing operations.
C. new investment by new shareholders.
D. the reinvestment of earnings into new projects.

34. Financing for public corporations flows through:

A. the financial markets only.
B. financial intermediaries only.
C. derivatives markets.
D. the financial markets, financial intermediaries, or both.

35. When corporations need to raise funds through stock issues, they rely on the:

A. primary market.
B. secondary market.
C. tertiary market.
D. centralized NASDAQ exchange.

36. A primary market would be utilized when:

A. investors buy or sell existing securities.
B. shares of common stock are exchanged.
C. securities are initially issued.
D. a commission must be paid on the transaction.

37. The primary distinction between securities sold in the primary and secondary markets is:

A. the riskiness of the securities.
B. the price of the securities.
C. whether the securities are new or already exist.
D. the profitability of the issuing corporation.

38. Which of the following are both a financial intermediary and a financial institution?

A. Mutual funds
B. Pension funds
C. Insurance companies
D. Hedge funds

39. A share of IBM stock is purchased by an individual investor for $75 and later sold to another investor for $125. Who profits from this sale?

A. IBM
B. The first investor
C. The second investor
D. IBM and both investors

40. Which of the following financial assets is *least* likely to have an active secondary market?

A. Common stock of a large public firm
B. Bank loans made to smaller firms
C. Bonds of a major, multinational corporation
D. Debt issued by the U.S. Treasury

41. When Patricia sells her General Motors common stock at the same time that Brian purchases the same amount of GM stock, GM receives:

A. the dollar value of the transaction.
B. the dollar amount of the transaction, less brokerage fees.
C. only the par value of the common stock.
D. nothing.

42. Which one of these is a money market security?

A. Commercial paper
B. Common stock
C. 2-year bond
D. 20-year bond

43. A mother in a developing country wants to borrow the equivalent of $20 to enable her to start a small restaurant run by her family. Which type of financing is she looking to obtain?

A. Public bond issue
B. IPO
C. Micro loan
D. Futures contract on a commodity

44. Corporate debt instruments are most commonly traded:

A. on the NYSE.
B. on NASDAQ.
C. in the money market.
D. in the over-the-counter market.

45. A bond differs from a share of stock in that a bond:

A. represents a claim on the firm.
B. has more risk.
C. has guaranteed returns.
D. has a maturity date.

46. Short-term financing transactions commonly occur in the:

A. primary markets.
B. secondary markets.
C. capital markets.
D. money markets.

47. Long-term financing decisions commonly occur in the:

A. option markets.
B. secondary markets.
C. capital markets.
D. money markets.

48. You can buy silver in the:

A. capital markets.
B. foreign exchange markets.
C. commodities markets.
D. option markets.

49. Commodity and derivative markets:

A. are additional sources of financing for corporate projects.
B. enable the financial manager to adjust a firm's exposure to various business risks.
C. are always over-the-counter markets.
D. deal only in foreign currencies.

50. Foreign currencies are traded:

A. only by banks in New York and London.
B. over the counter.
C. on both the NYSE and NASDAQ.
D. on the Intercontinental Exchange.

51. Which one of the following statements is *not* characteristic of mutual funds?

A. They are always considered to be financial institutions.
B. They raise money by selling shares to investors.
C. They pool the savings of many investors.
D. They offer professional management and portfolio diversification.

52. Which one of these correctly applies to mutual funds?

A. Mutual funds are a costly means of achieving portfolio diversification.
B. Funds are required to limit their annual fees and expenses to less than 1 percent of the portfolio value.
C. You can generally buy additional shares in the fund at any time.
D. Shareholders sell their shares to other shareholders.

53. "Balanced" mutual funds:

A. invest in both stocks and bonds.
B. spread their investments equally over a specified geographic area.
C. spread their investments equally over various industries.
D. charge a management fee that is proportionate to the investment return.

54. Who was responsible for the financial crisis of 2007-2009?

A. The U.S. Federal Reserve, for its policy of easy money
B. The U.S. government, for pushing banks to expand credit for low-income housing
C. Bankers, who aggressively promoted and resold subprime mortgages
D. The U.S. Federal Reserve, the U.S. government, rating agencies, and bankers

55. Which one of the following funds provides a tax advantage to individual investors?

A. Balanced funds
B. Pension funds
C. Bond funds
D. Funds that invest in foreign countries

56. A financial institution:

A. is a kind of financial intermediary.
B. simply pools and invests savings.
C. raises financing by selling shares.
D. invests primarily in commodities.

57. Which type of financial institution generally does not accept deposits but does underwrite stock offerings?

A. Insurance company
B. Mutual fund
C. Commercial bank
D. Investment bank

58. Which one of the following financial intermediaries has shown the greatest preference for investing in *long-term* financial assets?

A. Commercial banks
B. Insurance companies
C. Finance companies
D. Savings banks

59. Which one of these may provide a financial return to some investors while not providing any financial return to other investors?

A. Mutual funds
B. Pension funds
C. Insurance companies
D. Hedge fund

60. Insurance companies can usually cover the claims of policyholders because:

A. the incidence of claims normally averages out across all policyholders.
B. they issue a very limited number of policies.
C. they are fully insured by the U.S. government.
D. their stockholders will cover any cash shortfalls encountered by the company.

61. Which of the following is *not* typically considered a function of financial intermediaries?

A. Providing a payment mechanism
B. Investing in real assets
C. Accumulating funds from smaller investors
D. Spreading, or pooling risk among individuals

62. U.S. bonds and other debt securities are mostly held by:

A. institutional investors.
B. households.
C. foreign investors.
D. state and local governments.

63. Approximately what percentage of U.S. corporate equities are held by households?

A. 20%
B. 40%
C. 60%
D. 80%

64. Which of the following are major holders of corporate bonds?

A. households.
B. banks.
C. insurance companies.
D. New York Stock Exchange.

65. Which of the following is not a function of financial markets?

A. allow individuals to diversify their risk.
B. provide convenient ways to make large payments.
C. allow individuals to purchase a range of goods online.
D. provide funds to companies that wish to expand.

66. Which one of these transports income forward in time?

A. Retirement savings
B. Car loan
C. Bank line of credit
D. Credit card purchase

67. Which one of these assists in shifting an individual's consumption forward in time?

A. A bank line of credit
B. A bank savings account
C. A life insurance policy
D. A retirement savings plan

68. One reason suggesting that banks may be better than individuals at matching lenders to borrowers is that banks:

A. can shift loan risk to their deposit customers.
B. are motivated by the potential for profit.
C. do not have any income tax liability.
D. have information to evaluate creditworthiness.

69. Which one of the following is *least* liquid?

A. Foreign currency
B. U.S. Treasury bonds
C. Real estate
D. Bank deposit

70. Financial markets and intermediaries:

A. channel savings to real investment.
B. increase risks for businesses.
C. generally reduce the liquidity of securities.
D. prevent the transportation of cash across time.

71. Which of the following functions does *not* require financial markets?

A. Retention of cash by corporations
B. Provision of liquidity
C. Risk reduction by investment in diversified portfolios
D. Provision of pricing information

72. Liquidity is important to a mutual fund primarily because:

A. a fund that is less liquid will attract more investors.
B. the fund's shareholders may want to redeem their shares at any time.
C. new investors may invest in the fund at any time.
D. the fund requires cash to pay its taxes.

73. Which one of the following is the biggest provider of payment mechanisms?

A. Hedge funds
B. Banks
C. Mutual funds
D. Insurance companies

74. Which of the following actions does *not* help reduce risk?

A. Extending the service warranty for your notebook
B. Converting your money market account to a mutual fund account
C. Contracting to sell your farm produce to the neighborhood grocery
D. Buying Japanese yen now when you plan to study in Japan next year

75. Insurance companies primarily reduce an individual's risk by:

A. transporting that risk forward in time.
B. providing payment services.
C. spreading that risk across many individuals.
D. providing low-interest-rate loans.

76. Which of the following information is *not* provided by the financial markets?

A. The price of six ounces of gold
B. The cost of borrowing $500,000 for 5 years
C. Microsoft's earnings in 2013
D. The cost of one million yen in U.S. dollars

77. A capital investment that generates a 10% rate of return is worthwhile if:

A. corporate bonds of similar risk offer 8% rates of return.
B. corporate bonds of similar risk offer 11% rates of return.
C. top-quality corporate bonds offer 10% rates of return.
D. the expected rate of return on the stock market is 12%.

78. The cost of capital:

A. is the expected rate of return on a capital investment.
B. is an opportunity cost determined by the risk-free rate of return.
C. is the interest rate that the firm pays on a loan from a bank or insurance company.
D. for risky investments is normally higher than the firm's borrowing rate.

79. Excess cash held by a firm should be:

A. reinvested by the firm in projects offering the highest rate of return.
B. reinvested by the firm in projects offering rates of return higher than the cost of capital.
C. reinvested by the firm in the financial markets.
D. distributed to bondholders in the form of extra coupon payments.

80. One contributing factor to the 2007-2009 financial crisis was the structuring of mortgage loans with:

A. high initial payments, offset by significantly lower payments later.
B. low initial payments, offset by significantly higher payments later.
C. high initial payments, offset by high payments later.
D. very short maturities.

81. The opportunity cost of capital:

A. is the interest rate that the firm pays on a loan from a financial institution.
B. is the maximum acceptable rate of return on a project.
C. is the minimum acceptable rate of return on a project.
D. is always less than 10%.

82. During the Financial Crisis of 2007-2009, the U.S. government bailed out all of the following firms *except:*

A. AIG.
B. Fannie Mae.
C. Lehman Brothers.
D. Freddie Mac.

83. If Apple Computer Inc. is used as the model, then new firms should expect to raise capital in which one of these orders? Start with the first money raised.

A. Owners, venture capitalists, suppliers, public investors
B. Owners, suppliers, venture capitalists, public investors
C. Venture capitalists, owners, public investors, suppliers
D. Owners, public investors, venture capitalists, suppliers

84. Which one of these parties *cannot* invest in a hedge fund?

A. Small retail investors
B. Pension funds
C. Insurance companies
D. Wealthy individuals

85. Which one of these enterprises generally acts as an underwriter for an initial public offering?

A. Commercial bank
B. Government
C. Investment bank
D. Insurance company

86. Which of these institutions are not major investors in U.S. equities?

A. mutual funds
B. banks
C. pension funds
D. hedge funds

87. Firms can often determine the price of any commodities they use in their production process by consulting the price quotes provided by:

A. their investment bank.
B. the New York Mercantile Exchange.
C. the New York Stock Exchange.
D. the Standard & Poor's market indexes.

88. How is the relationship between a bond's credit rating and its interest rate best defined?

A. Inverse relationship
B. Direct relationship
C. Unrelated
D. Logarithmic

89. The financial crisis of 2007-2009 contributed to the largest sovereign default in history by which one of these countries?

A. Italy
B. Portugal
C. Ireland
D. Greece

90. Which one of these was a contributing factor to the need for many foreign banks to seek aid from their governments as a result of the financial crisis of 2007-2009?

A. Decrease in their exchange rates
B. Investments in U.S. subprime mortgages
C. Interest rate spikes
D. Currency controls

91. Which one of these was a major cause of the deep recession and severe unemployment throughout much of Europe that followed the financial crisis of 2007-2009?

A. Government actions to raise interest rates
B. Investor speculation
C. Risk-adverse investor attitudes
D. Government actions to lower government debt

92. Which one of these is generally a key difference between U.S. and foreign commercial banks?

A. Pooling and investing savings
B. Accepting investor deposits
C. Providing debt financing to corporations
D. Making equity investments in corporations

Chapter 02 Test Bank - Static Key

1. Only small companies can go through financial markets to obtain financing.

FALSE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Understand
Difficulty: 1 Easy
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Financial institution functions

2. The reinvestment of cash back into the firm's operations is an example of a flow of savings to investment.

TRUE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Understand
Difficulty: 1 Easy
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-01 Understand how financial markets and institutions channel savings to corporate investment.
Topic: Financial institution functions

3. Smaller businesses are especially dependent upon internally generated funds.

TRUE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Understand
Difficulty: 2 Medium
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-01 Understand how financial markets and institutions channel savings to corporate investment.
Topic: Financial institution functions

4. An individual can save and invest in a corporation by lending money to it or by purchasing additional shares.

TRUE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Understand
Difficulty: 1 Easy
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-01 Understand how financial markets and institutions channel savings to corporate investment.
Topic: Financial institution functions

5. Previously issued securities are traded among investors in the secondary markets.

TRUE

AACSB: Communication
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Remember
Difficulty: 1 Easy

Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Primary and secondary markets

6. Only the IPOs for large corporations are sold in primary markets.

FALSE

AACSB: Communication
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Remember
Difficulty: 2 Medium
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Initial public offerings

7. Hedge fund managers, unlike mutual fund managers, do not receive fund-performance-related fees.

FALSE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Remember
Difficulty: 2 Medium
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-02 Understand the basic structure of banks, insurance companies, mutual funds, and pension funds.
Topic: Types of financial institutions

8. The markets for long-term debt and equity are called capital markets.

TRUE

AACSB: Communication
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Remember
Difficulty: 1 Easy
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Capital markets

9. The stocks of major corporations trade in many markets throughout the world on a continuous or near-continuous basis.

TRUE

AACSB: Communication
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Remember
Difficulty: 1 Easy
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Stock trading

10. The market for derivatives is also a source of financing for corporations.

FALSE

AACSB: Reflective Thinking
Accessibility: Keyboard Navigation
Blooms: Understand
Difficulty: 2 Medium
Gradable: automatic
Learning Objective: 02-03 Explain the functions of financial markets and institutions.
Topic: Derivatives and other securities

Exploring the Variety of Random Documents with Different Content

Päivänpaisteessa oli nenäkin läpinäkyvä ja hampaat kuin helmet. Ja huulet… ne olivat juuri kuin olisi tuota ruusua aukaissut. Mitä tyttö niitä siinä nauraessaan kaartelikin… Herra varjelkoon, jos… jos… koppaisikin sen siitä… Akselin silmät leimusivat ja hänen hengityksensä kävi kuuluvaksi. Hän tarttui tuolin selkänojaan ikään kuin karatakseen pystyyn, mutta silloin oli kuin Helenaan olisi puukolla pistetty. Hän kalpeni ja hätkähti. Akselin täytyi keksiä jokin keino rauhoittuakseen.

— Minä syön tämän! sanoi hän tukahdutetusti.

Ja hän teki kuin tekikin hullunkurisen tempun: pisti suuren ruusunnupun suuhunsa ja alkoi sitä pureskella. Pöytä remahti suureen nauruun ja Helena itse nauroi niin, että vedet tulivat silmiin. Akseli ei enää voinut peräytyä, ja niin hän nieli ruusunnupun varsineen päivineen. Hän nieli sen mukana koko sen äskeisen tunteen ja tuli järkiinsä. Mitenkä hänen ja Helenan ilman sitä ruusua olisi käynytkään? Hän oli tähän asti toimittanut Helenaa pastorille. Kyllä hän vain tästä lähin pitää tytön itse. Mitenkäs hän on ollutkin sellainen houkkio, ettei ennen ole häntä huomannut? Hän koppasi haarikan pöydältä ja joi, niin että rinta jäähtyi.

Nauru teltturien pöydässä oli jo herättänyt huomiota koko häähuoneessa. Morsian, joka on tuntenut veljensä äänen, katseli levottomana remua kohti ja puna poskilla kiirehti Lumian emäntä rauhoittamaan sisartaan. Saarlan nuoret käänsivät hiukan kateellisina päätään ja pastorin silmissä liekehti hetkeksi suuttumus. Naurakoon, naurakoon, ajatteli hän sitten. En minä estä!

— Teltturien terveydeksi! huusi Nylander ja kohautti pikariaan. — Skool! Huhhuh kuinka polttikin. Väkevää ainetta! Tuli palaa, tuli palaa! Tahdottekos kuulla jutun siitä, kuinka tuli palaa?

Hän oli tekevinään kysymyksen, mutta eihän hän odottanut kenenkään suostumusta. Ihan pilanpäiten hän vain kysyi ja jatkoi samassa:

— Kun entinen pappi piti oikein pitkiä saarnoja, niin että kansa kaikki nukkui, niin hän sitten äkkiä kesken saarnansa huutamaan, että "tuli palaa! tuli palaa!" Seurakunta herää ja rupeaa hädissään kysymään: "Missä? missä?" Pappi korottaa äänensä ja huutaa uudestaan: "Helvetissä, helvetissä niille, jotka kirkossa nukkuvat."

Huvittihan juttu vieraitakin, mutta enimmän henkikirjuria itseään.

Paistin jälkeen oli pastorin määrä pitää puhe morsiusparille. Pastori piti puheita tilauksesta ja otti hopearuplan kappaleelta. Koko hääkansa näkyi jo hänen puhettaan odottavan, sillä vähitellen oli keskustelu vaiennut niin kokonaan, että vain jonkun yksityisen, kuten Joutsian Akselin ääni kuului. Pastoria harmitti, että ne juupelit olivat niin varmoja asiastaan. Entä jollei hän heille puhuisikaan! No niin, olihan isäntäväen mieliksi puhuttava.

Aiheena hänellä oli: "ei ole ihmisen hyvä yksinänsä olla" ja kun hän nousi ja lausui "rakkaat ystävät", vaikenivat kaikki ja laskivat veitsensä lautasille. Naiset panivat kätensä ristiin.

Ei pastorilta koskaan puuttunut puhetta. Kauniisti hän puhui nytkin, monen silmiin oli nousta kyyneliä.

Päivällistä oli jo kestänyt tuntikausia. Ihmiset ähkivät, puhkivat ja voihkivat ylensyömisestä ja juomisesta. Auringonsäteistä oli paahtavin helle jo poissa, ne olivat siirtyneet toiseen päähän huonetta. Kuokkavieraitten pirtistä alkoi kuulua viulun vinguntaa. Silloin rupesivat nuorten veret läikkymään. Pojat olivat juoneet niin,

että heidän kasvonsa hehkuivat. Tuskin malttoivat he veisata loppuun ruokavirttä ja kuulla papin siunausta.

Kyllä olikin syöty! Joka vain taisi, päästeli näppejään ja vyöhihnojaan ja läksi lehtoon jäähdyttelemään ja lepäämään. Emma Klinga oli sentään oivallinen ruoanlaittaja, se tunnustettiin yleisesti.

Ilta oli lämmin ja tyyni. Päivä päilyi hehkuvana kiekkona Keihäsjärvessä. Jotkut isännistä olivat jo saaneet liikaa ja makasivat kuin tukit luhdeissa. Toiset polttivat piippuaan kuistilla ja laskettelivat sukkeluuksia. Siellä istui sulhanenkin, istui morsiamen isä, istuivat Rason ja Lumian isännät. He puhelivat Rason navetasta. Kauppias Hallbom tuli siihen hänkin, istuutui sulhasen viereen, kehui päivällistä ja olutta ja koetti liepastella Joutsian vanhaa isäntää, Eerikki Aaprahaminpoikaa. Mutta isäntä vastasi äreästi. Silloin koetti kauppias onneaan sulhasen luona, mutta Juha oli harvasanainen luonnostaan ja ainoastaan hymyili hyväntahtoisesti. Jo kiepahti kauppias Hallbom pihamaalle, jossa miesten ryhmässä seisoi Simolan isäntä. Hänen kanssaan ainakin pääsi puheisiin.

— No, virkkoi kauppias, — mitäs nyt ajattelette: tuonko minä pojallenne kellon Pietarista?

— Viittätoista ruplaa en minä maksa, sanoi Simola. — Poika vääntää sen kuitenkin rikki.

— Mitenkäs se sen saa rikki? Eihän se nyt enää niin taitamaton ole.

— Se tahtoo aina tietää, mitä kellon sisässä on…

— No, kyllä sille sitten riittää kymmenenkin ruplan kello. Ovat ne hyviä nekin… Minä toin tässä sellaisen kellon eräälle kaupungin miehelle ja se on ollut sillä jo pari vuotta ja se kehuu, että…

Eerikki Aaprahaminpoika läheni heitä.

— Mitäs niillä Pietarin kelloilla tekee, pani hän ilkeästi. — Mitäs virkaa kellolla on, joka ei käy? Vai käykös meidän Akselin kello?

Eerikki Aaprahaminpoika luimisteli Hallpumiin pahasti. Mutta ei kauppias vähääkään hätkähtänyt. Katseella, jolla rehellinen ihminen vastaa, kun häntä syytetään varkaudesta, sanoi hän:

— Vai pitäisi kellon sellaisella hoidolla käydä: pudotaan järveen kello taskussa, vedetään vieteri rikki ja korjaillaan sen sisukuntaa puukolla — vai pitäisi kellon sittenkin käydä?

Akseli, joka seisoi pihamaalla, jo aika lailla hutikassa, kuuli nimeään mainittavan ja huusi:

— Se saa puoli ruplaa rahaa, joka osaa sanoa minkälainen perkele on.
Kuka tietää?

— Pidätkö suusi kiinni! huusi vanha Joutsia.

Akseli nauraa rehahti.

— Eikös kukaan tiedä? Punainen, punainenhan perkele on! Se on siellä helvetissä tullut punaiseksi, kun siellä aina palaa tuli…

Ja taas hän nauroi. Hän tahtoi suututtaa isänsä, kun isä hänen perintötilalleen otti vieraan isännän. Isä ei kärsinyt mainittavan

punaista perkelettä siksi, että hänen oli tapana humalapäissä nähdä perkeleitä ja ne olivat aina Hallpumin näköisiä, punatukkaisia kuten kauppias.

Tiesiväthän naapuritkin, mitä Akseli tarkoitti. Simola nauroikin haljetakseen. Hän oli hänkin joskus sattunut näkemään perkeleen ja Hallpumin näköinen se oli hänenkin perkeleensä. Muista tällainen leikkipuhe saattoi olla hauskaa, mutta ei niistä joita se koski. Vanha Joutsia yritti jo käydä poikansa niskaan, mutta Lumian rusthollari ennätti väliin ja sai houkutelluksi äijän pois. Hallpumi oli toinen, jota Joutsian pojan puhe harmitti. Mutta hän ei ollut tietääkseenkään, hänellä ei ollut muuta neuvoa.

Saarlan nuoret kävelivät puistossa ja ihailivat illan kauneutta. Mehiläiset ja turilaat surisivat lennähtäen kukasta kukkaan.

Magnus-herra puhui vähän ja seurasi etäältä ja ujosti Lilly-neitiä. Ennen pitkää joutui hän puheisiin Rason isännän kanssa. Heillä olikin yhteisiä harrastuksia, sillä Maunu-herra ei aikonut sotaherraksi eikä muuksi virkamieheksi, vaan maanviljelijäksi. Maunu-herra oli kohtelias ja ystävällinen mies, ihan toisenlainen kuin vanhempi veli. Gustaf-herra oli kokonaan äitinsä poika. Maunu-herra oli paremmin taas kuin talonpoikanen. Lilly-neiti otti käteensä harakankukan ja rupesi nyppimään sen valkeita, kaitaisia terälehtiä. Innoissaan ei hän kävellyt suoraan pitkin tietä, vaan hoiperteli puolelle ja toiselle ja pysähtyi vihdoin suuren ruusupensaan eteen. Siinä hän hymyillen seisoi laskevan auringon hohteessa, mustat, pitkät silmäripset poskilla.

— Mitä sinä kysyit? sanoi Gustaf Ståhle ja katseli häneen rakastuneesti.

— En minä sitä voi sanoa, vastasi Lilly veitikkamaisesti. — Sittenhän se ei kävisi toteen.

— Enkö koskaan saa sitä tietää?

— E… e… ehkä… joskus.

Lilly painoi alas päänsä ja punastui.

— Oi, minä antaisin kymmenen vuotta elämästäni, kun saisin sen tietää, kuiskasi Gustaf.

Greta ja pastori Sand tulivat perässä. Pastori kyseli aivan turhanpäiväisiä asioita, mutta katseli niin oudosti, että Gretan yhtä mittaa täytyi punastua ja kääntää pois kasvonsa. Se oli kerrassaan kummallista, miksi hän sillä tavalla katseli.

— Kuinka teidän äitinne voi? kysäisi pastori äkkiä.

— Kyllä hän hyvin voi.

— Miksei hän tullut tänne?

— Eihän hän osaa suomea, eivätkä talonpojat häntä huvita.

— Niin, niin, sanoi pastori ja veti henkeään. Hänet oli äkkiä vallannut ajatus: tiesihän Editha, että minä olin täällä! Hänen kasvoihinsa välähti samassa outo, kärsivä piirto. Greta näki sen ensi kerran ja hätkähti. Hänen kävi sääli ja hän olisi tahtonut lohduttaa.

— Mitä äitinne tekee nykyään? kysyi pastori tyynemmin.

— Ei mitään erityistä. Lukee, soittaa, kävelee puistossa… Muutaman kerran olemme kaikki olleet järvellä…

Pastori katseli kauas pois ja hänen silmissään oli sellainen ikävä, että Greta-neidille hetkiseksi tuli halu silittää hänen kättänsä.

— Laulaako hän? sanoi pastori ja katseli yhä jonnekin kauas.

— Joskus, hyvin harvoin, vastasi Greta hiljaa ja hänen sydämensä löi kovasti, ikään kuin hän olisi aavistanut suurta ja syvää salaisuutta.

Pastorin silmissä leimahti ja hän kääntyi Gretan puoleen ikään kuin sulkeakseen hänet syliinsä. Tytön kasvoille läikähti kuumana veri ja häntä rupesi pelottamaan ja iljettämään, ei hän itsekään tiennyt miksi. Sillä ei pastori ollut hänelle mitään tehnyt. Ei hän tietänyt, mitä pastori sen jälkeen kysyi tai mitä hän itse vastasi. Mutta hänen ilonsa oli suuri, kun Nylander ja Liljebladin tytöt liittyivät hänen seuraansa. He tulivat kuin vapauttajina.

Greta tarttui ystävättärensä käteen ja he riensivät pois, ensin kävellen, mutta sitten juosten, kiipesivät aidan yli ja tulivat hengästyneinä kallion alle.

— Nyt minä kerron sinulle jotakin, alkoi Greta ja istutti hänet viereensä kivelle. — Mutta sinä et saa kertoa sitä kenellekään, et kenellekään. Et sulhasellesikaan, kun menet kihloihin…

Lilly-neiti kiihtyi ystävättärensä juhlallisesta äänestä ja lupasi pyhästi vaieta.

— Minä olen sitä kauan epäillyt ja nyt pastorin sanojen jälkeen… Voi Lilly, kuinka elämä on ihmeellistä. Mutta muista, ettet koskaan sitä sano kenellekään. Lupaatko…?

— Olenko koskaan sinua pettänyt? sanoi Lilly jo aivan loukkaantuneena.

— No et, et. Nyt minä sen kerron. Tiedätkö, minä luulen, että mamman ja pastorin välillä on ollut jotakin.

Lilly hytkähti ja painui likemmä Gretaa.

— Niin, pastori kyseli juuri nyt mammasta kaikenlaista… Hyi, hän on niin ilkeä! Olin niin onnellinen, kun Nylander ja Liljebladin tytöt tulivat. Niin, tiedätkö, minä olin silloin aivan pieni tyttö, kun pastori tuli tänne pitäjään. Silloin kävi hän usein meillä. Minua hän aina piti polvellaan ja kietoi kiharoitani sormiensa ympäri. Mamma säesti ja hän lauloi. Tai he lauloivat yhdessä. Kyllä sitä kesti pitkät ajat, mutta sitten pappa suuttui. Muistan, että he eräänä iltana hirveästi riitelivät. Sen jälkeen ei pastori käynyt meillä moneen aikaan ja mamma oli surullinen. Sen muistan jo aivan hyvin, kun kerrottiin, että pastori aikoo naida talonpoikaistytön ja kuinka mamma suuttui…

Hyvän aikaa viipyivät tytöt lehdossa, syleilivät toisiaan ja uskoivat toisilleen salaisuuksia.

Mutta nytpä alkaa Rasosta kuulua tanssin töminää ja viulun ja klarinetin iloa. Remuten käy riemu kutsuvieraiden pirtissä ja kuokkamiesten pirtissä hihkaistaan. Hökänä vain tupruaa tomu ja tupakinsavu ovesta ja ikkunoista. Jopa heittivät rakastuneetkin lehdon, jossa ovat kuunnelleet ruisrääkän kaiherrusta ja katselleet sinistä auerta. Yksinään jää hämärä lehto ja kaikki rientävät pirtteihin. Kuinka siellä nyt ilo käy!

Saarlankin nuoret pääsivät tanssin makuun. Majurska oli sanonut, etteivät he saisi tanssia kuin korkeintaan keskenään ja etteivät he

ennen kaikkea saisi olla kauan. Majuri oli jo kerran huomauttanut, että oli aika lähteä, mutta he olivat rukoilleet, että he vielä saisivat olla vähän aikaa, ihan vähän aikaa vain… Heillä oli kovin hauskaa, vaikka pirtissä oli huikea kuumuus ja vaikka siellä tuli sekä viinalta että hieltä. Eivät he myöskään olleet voineet olla kokonaan rikkomatta äidin käskyjä. Joutsian poika esimerkiksi oli tullut ja ottanut Gretan muitta mutkitta ja tanssittanut häntä hyvän aikaa. Oli hänen jaloilleen tallattu, mutta vähät siitä! Hauskaa kuitenkin oli ollut. Vihdoin komensi pappa vaunut esiin eivätkä rukoukset enää auttaneet: pois lähdettiin häätalosta.

Pastori oli peittänyt neidit vaunuihin ja jäi hetkeksi katsomaan mustaa kuomia, joka tomupilven sisässä etenemistään eteni. Hänestä tuntui tyhjältä ja surulliselta. Greta oli kuitenkin kuin kappale äidistään. Hänen läheisyytensä oli vaikuttanut niin viileästi ja puhdistavasti. Pois meni sekin ilo! Taas jäit yksin, Jakob Sand. Taas olet maata, lokaista, likaista maata!

Mutta kaipauksen rinnalla oli toinen tunne: vapautuksen ja helpotuksen tunne. Oli riisunut juhlamielen ja sai taas virua arkipäivän väljillä pahnoilla.

Joutsian Akseli oli jo aika lailla humalassa. Hän oli tanssinut, hoilannut ja melunnut niin, että hiki virtoina valui alas selkää.

— Kuules sinä, Juha Raso, virkkoi hän sulhaselle, joka oli tullut kuistille vilvoittelemaan, — senkin… senkin räkänokka…!

Myöhemmin tuli hän pastorin kimppuun.

— Mikset sinä, Santin Jaakko, ole ottanut Helenaa? Nyt otan minä hänet. Jumal'avita otankin! Kukaan ei saa sanoa minua vastaan. Sillä

minä olenkin sellainen poika, että väännän niskat nurin…

Pastori otti Akselia kaulasta ja yritti taluttaa häntä syrjemmälle.

— Sooh, poikaseni, mennään pois luhtiin nukkumaan!

— Kuka minuun koskee! kiljaisi Akseli. — Et sinä, pappi, ole ensinkään parempi minua! Vai jokos sinä olet unohtanut senkin reisun, kun viime syksynä oltiin Hallpumskan maistiaisissa…

Akseli huusi niin, että kaikui pitkin pihoja. Hän ärtyi niin, että rupesi tapailemaan puukkoaan. Ei pastori kuitenkaan pelännyt. Hän oli väkevä ja suuri mies, hän nauroi vain. Joutsian vanha emäntä, kalpea, harmaatukkainen nainen, siihen vihdoin tuli, viittasi pastorille, että hän tulisi syrjään ja rupesi juopunutta tyynnyttämään. Ihmettä, että Akseli siitä talttui! Mutta vanha Johanna oli hyvä ja hurskas ihminen, hän osasi puhua pojalleen kuin kipeälle lapselle. Luhtiin Johanna hänet kuljetti. Mutta siellä oli muitakin, eikä aikaakaan, ennen kuin sieltä rupesi kuulumaan aika remuaminen ja melu.

Jakob Sand oli juonut hänkin. Ei hän ollut humalassa sillä lailla että olisi kaatunut, mutta hänen verensä olivat liikkeessä ja silmät kipunoivat.

Missä on Helena, missä on Helena? Sinulla on kuumat huulet, Helena. Minä tahdon ne huulet suutani vasten! Sinun ruumiisi on taipuisa ja sinun rintasi huohottava ja täyteläinen — minun täytyy, minun täytyy saada sinua pusertaa itseäni vasten! Etkö sinä ymmärrä sitä? Missä olet, Helena?

Pirtissä hän oli tanssimassa. Hän tanssi kuin viimeistä päivää: kun toinen jätti, niin toinen otti. Turhaan tuli Marjaana käskemään pois ja nyt istuivat Juha ja Annastiina aivan kuin häntä vartioimassa. Mitähän he oikeastaan luulivat hänen aikovan tehdä, kun siinä istuivat? Niiden raukkojen oli uni. Juha ei osannut tanssia ensinkään ja huonoa oli Annastiinankin tanssiminen. Morsian haukotteli nääntyäkseen ja sulhanen imi vimmatusti piippuaan, aivan kuin hän siitä olisi löytänyt ainoan pelastuksensa. Helena oli kuin uitettu. Joka jäsen oli niin norja, että olisi luullut voivansa varistaa sen pois luotaan. Hän olisi saattanut heitellä kuperkeikkaa ja kieritellä maassa kuin kissanpoikanen. Siltä tuntui. Mutta samalla oli ruumiissa outo herpaantuminen ja huulilla läikkyi ainainen hymy, vaikka sydämessä poltti epätoivo.

Pastori yritti mennä tupaan, mutta kuistilla oli Lumian emäntä häntä vastassa. Tuo nainen oli ennenkin asettunut hänen tielleen. Ja nyt loi se häneen katseen, jota ei saattanut jättää rankaisematta. Pastoria suututti niin, ettei hän keksinyt mitä sanoa. Marjaana oli juuri niitä itsetietoisia, tekopyhiä malli-ihmisiä, joita pastori ei kärsinyt. Miten inhottavan varmana hän nytkin avasi suunsa ja lausui: — Pian täällä Rasossa taas vietetään häitä, Helenan häitä.

Ja sen sanoessaan katseli hän tarkasti, minkä vaikutuksen hänen sanansa tekisivät pastoriin.

— Vai niin, sanoi Jaakko Sand ja sylkäisi. — Sehän on hauska kuulla.
Suuttumus nousi punana Marjaanan poskille.

— No niin se minustakin on, sanoi hän, — jo tyttö tässä tarpeeksi on kitunut.

Pastori tunsi, että hän hirveästi vihasi tätä Lumian emäntää. Hän olisi miltei ollut valmis sen kuristamaan.

— Mistäs kaukaa sulhanen onkaan? sanoi hän ja hänen äänensä oli vihlovan ilkeä.

— Kyllä kai kohta kuuluu, sanoi Marjaana ja hypisteli paksuja kultasormuksiaan. Hän ei käyttänyt niitä kotioloissa ja ne tuntuivat ahtailta.

— Jaa-a, sanoi pastori ja nauroi raa'asti. — Sehän on oikein hauska kuulla.

Liljebladin herrasväet tulivat samassa sanomaan hyvästi ja he kehoittivat pastoria lähtemään mukaan.

No niin, miksei! Pitäköön vain sisarensa, koska häntä tahtoo vartioida, vanha lohikäärme! Onhan siellä kotona pappilassa Amanda!

Helena oli seisahtunut ikkunan ääreen, joka oli auki. Öinen lehto oli siinä hänen edessään. Miksi olivatkaan mättäät niin valkeanaan metsätähtiä, miksi värisivätkään koivunrungot kuin hymisevässä, sinisessä sumussa? Miksi lemusi lehto, miksi liikkui viidassa auer? Voi Jumala, Jumala, kuinka hänen elämänsä oli keskeneräistä ja surkeaa, kuinka ikävä hänen kuitenkin oli!

Humalaiset miehet joutuivat tappeluun pirtissä. Helena pakeni ulos muiden tyttöjen kanssa ja hänen sielunsa oli niin täynnä kaipausta, että hän oli riutumaisillaan. Jaakko Sand oli poissa. Ei hän ollut sanonut Helenalle yhtä ainoaa sanaa sinä päivänä…

Vanhemmat ihmiset olivat jo asettuneet luhteihin ja heinälatoihin levolle. Nuoret yhä vain jaksoivat tanssia.

— Aijai kuinka on uni! sanoi morsian ja tuli haukotellen portaille.

— Menkää nukkumaan, Juha ja Annastiina, sanoi Marjaana. — Minä tuon teille makuuvaatteita tyttöjen luhtiin.

— Mutta jos minun kruununi rypistyy, sanoi Annastiina.

— Ei se nyt niin vähässä ajassa, vastasi Lumian emäntä ja riensi jo noutamaan lupaamiaan vaatteita.

— Ota pois se, ehdotti Juha.

— Eihän sitä voi ennen päänpeittäjäisiä, selitti Annastiina.

Maantieltä kuului äänekästä hoilotusta: kuokkamiehet siellä olivat kulussa. Viulut pirteissä olivat jo vaienneet, mutta tyttöjen laulua sieltä vielä kuului.

Syli täynnä kirjavia ryijyjä ja patjoja nousi Marjaana tyttöjen luhtiin.

Juha ja Annastiina seisoivat keskellä pihaa, kasvot kääntyneinä sarastavaa aamua kohti. Kukko lauloi. Runsas kaste kimalteli nurmissa, vainioilla ja hämähäkinsäikeissä, jotka kulkivat oksasta oksaan. Punerrus itäisen taivaan reunassa levisi leviämistään. Päivän kultainen kiekko siellä teki tuloaan.

III

Kirkonkylä on Keihäsjärven rannalla. Ei se ole mikään suuri eikä mahtava järvi, mutta se on syvä ja kirkas kuin lähteen silmä. Sillä sen vedet tulevat kaukaisista metsäjärvistä, siivilöityvät läpi mahtavan harjun ja pulppuavat vihdoin kirkkaina kuin sula hopea Keihäsjärveen, jonka ranta on täynnä lähteitä. Siksi vesi pienessä järvessä aina on puhdasta, kirkasta ja kylmää.

Yli veden, vainioiden ja rakennusten kattojen kohoaa punainen jyrkkäkattoinen kirkko ja kellotapuli. Kumpikin ovat puusta, satakunnan vuotta koonneet keihäsjärveläisiä jumalanpalvelukseen. Kirkon ympärillä on hautausmaa ja pitkin sen syrjiä kulkee sammaltunut kiviaita, porttina asehuone eli läpikäytävä, jossa sotamiehet ennen muinoin riisuivat aseensa ennen kuin astuivat Herran huoneeseen ja jossa nykyään säilytetään paareja. Talollisten karmit ovat puusta, herrasväkien kivestä. Tai eihän nykyajan herrasväellä enää karmeja olekaan. Saarlan karmi siinä on vanhoilta ajoilta, rautaovessa kilvet ja vaakunat. Sanotaan, että siellä lepää miehiä täysissä sota-aseissa ja että eräs neiti makaa siellä morsiamena. Lapsille näitä asioita kerrotaan, kun he ensi kerran pääsevät kirkolle ja karmit nähdessään kysyvät: mikä tuo on, äiti?

Kirkossa on kullakin talolla oma penkkinsä ja aina siellä kunkin talon penkissä joku istuu, sillä häpeä olisi jättää penkki tyhjäksi. Penkkipöydässä ovat kirjat valmiina, vanhoja, paksuja, messinkiheloilla varustettuja virsikirjoja. Miesväki istuu omalla puolellaan, naisväki omallaan. Yhdessä tullaan kirkon edustalle asti, mutta siinä eroaa kukin haaralleen.

Keihäsjärven rannalla, kirkonkylässä, juuri ennen kuin tullaan pitäjänmakasiinille, on Joutsian talo. Se on niin maantien varrella, että ojanpyörtäneet hiipaisevat aittarakennuksia. Eikä se ole mikään kylätie, joka siitä kulkee. Valtatie se on, joka vie kaupunkeihin, sahoille, tehtaille ja vasta sitten kaukaisiin pitäjiin. Joutsian kohdalla on aina kulkijoita. Tuskinpa liike sydänyölläkään lakkaa. Pohjanmaan herraspojat, jotka käyvät Helsingin yliopistossa, kulkevat kaikki tästä. Kaikenlaista tavaraa kuljetetaan tästä ja tästähän ne kulkevat "hurritkin", Pohjanmaan ruotsalaiset, kun tekevät markkinareisujaan kaupunkiin. Liikkeen suuruus onkin vaikuttanut, että maantie on kohonnut ikään kuin korkeaksi sillaksi. On se ainakin pari kyynärää ylempänä maanpintaa, syvät ojat molemmin puolin. Aika vaarallista siinä on kulku pimeässä. Katsokoot vain miehet, kun tulevat Tulettänestä ja Hallpumin krouvista, etteivät aja kiinni eivätkä nurin. Jyrmän ahteessa on monen pojan käynyt hullusti. Siinä pitäisi välttämättä olla kaidepuut syvyyttä vastaan ja ovathan ne siinä joskus olleetkin, mutta ne ovat päässeet lahoamaan eikä ole tullut toimitetuksi uusia.

Toisella puolen maantietä on Joutsian talo, toisella puolen Hallpumin valtakunta. Saattaa sen heti huomata, ettei Joutsia koskaan ole ollut herrojen käsissä. Ei mitään puukujia siellä ole — puutarhasta puhumattakaan. Pari koivua on jäänyt pellolle ikkunan alle. Ne ovat tulleet ruoppaturpeiden joukossa suolta, säilyneet kuin

vahingossa ja kasvaneet niin suuriksi, ettei niitä sitten ole raskittu hävittää. Rakennuksetkaan eivät ole niin kuin Rasossa ja muissa kartanoissa, joissa ennen on asunut sotaherroja. Siitä huolimatta saattaa sanoa, että Joutsia on rakennettu kuin miksikin linnaksi: pihamaa keskellä ja ylt'ympärillä rakennuksia. Yhdellä puolen on päärakennus: kuisti risti-ikkunoineen, sitten kylmä, pimeä eteinen, jonka päässä porstuanperäkamari; vasemmalla eteisestä keittiö ja kaksi kamaria — ne ovat kaikki olleet yhtenä suurena huoneena, jossa ennen maailmassa istuttiin käräjiäkin, — oikealla eteisestä on sitten suuri sali ja sen perässä kaksi vieraskamaria. Pihamaan toisella puolella on pirttirakennus, saunat, rännit, hevostallit, ratashuoneet ja vihdoin maantietä vastaan aitat luhtineen ja puodit. Puotikatoksen keskellä on vaja ja vajassa portti, joka aukenee maantielle.

Luulisipa siinä pihalla joka päivä olevan markkinat, niin siinä aina illalla on hevosta ja kuormaa. Kas, matkamiehet ovat ottaneet Joutsian syöttöpaikakseen. Onhan hollitupa kyllä Hallpumin puolella, mutta siellä riipaistaan miehen taskusta kopekka, ennen kuin osaa aavistaakaan. Joutsiassa on hyvä, suuri pirtti eikä maksa mitään. Siltä kannalta katselevat asiaa matkamiehet, mutta joutsialaisille heidän suosionsa ei ole laisinkaan mieluinen. Pihamaa on alituisesti kuin mikäkin navetta, kun he siihen jättelevät rippeitään ja ruupujaan. Monesti on niin ahdasta, ettei tahdo päästä liikkumaan omalla pihamaallaan, usein on vielä lisäksi käyty krouvissa ja tapellaan ja rähistään, niin että ollaan verissä. Mutta eivät matkamiehet kysy lupaa, saavatko he viettää yönsä Joutsiassa.

Vastapäätä Joutsiaa, maantien toisella puolella on, kuten sanottu, Hallpumin valtakunta. Siinä sitä vasta on hökkeliä ja tölliä! Rytöä se on ollut ammoisista ajoista asti. Siihen on nimittäin kokoontunut joukoittain sotamiehenleskiä ja jos joitakin yksinäisiä vaimoja,

Kustaan Liisoja, Hetan Karoliinoja ja Reinholtin Akneetoja. Millä on lehmä, millä porsas, millä kissa, mikä elättää henkeään kehruulla, mikä kutoo kankaita, mikä kuppaa ja hieroo. Kestikievarikin on kumminkin yhden miesmuistin ajan ollut tässä Joutsian pellolla. Sitten on Hallpumi astunut hökkelien valtakuntaan ja rakentanut sammaltuneitten, lahovien rytöjen joukkoon pitkiä, uusia "kasarmeja" suurista hongista. Niin on mökkiläisten mustien takapihojen ja tunkioitten joukkoon singahtanut uusia valkeita lastukasoja ja muita jätteitä rakentamisen jäljeltä.

Hallpumin päärakennuksessa on ääretön sali, jonka kaupunkilaisetkin Tapanina vuokraavat tanssiakseen. Käräjäaikana herrat pitävät samassa salissa juominkejaan, ja markkinoiden aikana, kun ei mahduta krouvikamariin, on salikin täynnä markkinakansaa. Krouvikamarin ulkoseinään on Hallpumi omin käsin maalannut suurilla mustilla kirjaimilla sanat TULE TÄNE ja tuskinpa lienee millään kutsulla Keihäsjärvellä ollut niin tehoisaa vaikutusta. "Tulettäne" tunnetaan laajalti, ei yksin Keihäsjärvellä ja kaupungissa, vaan pitkin kaukaisia pitäjiä, joihin valtatie juoksee Tulettänen ohitse.

Kaikki Hallpumin huoneet ovat rakennetut uusista, muhkeista hirsistä. Ja mikäs Hallpumin onkaan rakentaessa! Onhan hänellä valta hakkauttaa metsää miten paljon hyvänsä. Paraikaakin hän hakkauttaa, jotta tantereet jyskyvät. Pois vain alta miehet, ettei honka kaadu päälle! Kenelläkään ei ole siihen mitään sanomista. Vanha Joutsia rettelöi — rettelöiköön! Kontrahtia ei saa rikki.

Se on kuin onkin merkillinen juttu tuo Joutsian kontrahtijuttu. Joutsiassa se tehtiin, Eerikki Aaprahaminpojan oman katon alla. Hallpumi oli silloin naimaton, liukas mies. Ei kukaan tietänyt, mistä hän oikeastaan oli tullut pitäjään — sen vain näki joka mies, että hän

osti villoja ja pellavia ja kudotti sotamiehenleskillä kankaita, jotka kertoi myyvänsä Pietariin. Aina hänellä oli viinaa ja vieraanvaraisesti hän sitä jakeli jokaiselle, jonka kanssa vain joutui asioihin. Joutsian porstuanperäkamarissa hän asui.

Eräänä iltana oli Joutsiassa pastori Sand ja nimismies Liljeblad. Oli talvi ja koskei salinpuolta talvisin lämmitetty, istuttiin porstuanperäkamarissa. Se oli ihan sinisenään savua. Hallpumi oli hiljan tullut matkoilta ja tuonut aika määrät konjakkia ja rommia. Hän tarjosi. Nauru porstuanperäkamarissa kävi yhä rähisevämmäksi. Emäntä istui keittiössä ja huusi Jumalaa avukseen. Koko talo nukkui. Taisi olla keskiyön aika, kun herrat vihdoin läksivät pois. He olivat silloin aikalailla hutikassa.

Isäntä Eerikki Aaprahaminpoika on hänkin juonut, niin ettei tahdo päästä pihalta sisään. Hän huppuroi hyvän aikaa lumihangessa, ennen kuin löytää oven. Emäntä ja lapset nukkuvat jo silloin. Hän ei tällä kertaa kiroile eikä rähise, ihme kyllä.

No voi sun kulipää kilipukki, kuinka hän tänä iltana on tehnyt hyvät kaupat! Ja kirjat ja paperit ovat kaikki valmiina. Liljeplaati kirjoitti ja pani nimensä alle, pastori pani nimensä alle, Hallpumi pani nimensä alle ja Eerikki Aaprahaminpoika pani puumerkkinsä. Veti ensin kynää ylöspäin, viistoon oikealle ja lasketti lopuksi poikkipuun niinkuin veräjään.

— Mitä sinä tollotat, muija! Niinkuin minä hulluja puhuisin. Olenkos ehkä humalassa? Enkä olekaan, sun saakelin kilipukki! Minä olen niin selvissä järjissä kuin ikinä piru, kun Juutaksen helvettiin otti.

— Enhän minä mitään tarkoittanut, yrittää vaimo. — Kerrohan nyt vain…

— Vai olenko minä mikä kylän ämmä, jonka pitää rämistä kuin lehmänkellon. Kerro… kerro… sanoo sieltä — kerro itse!

Eikä emäntä sinä iltana saa tietää mitään eikä vielä seuraavanakaan päivänä, sillä silloin on isäntä kipeänä, mutta ylihuomenna hän omin silmin näkee paperin, jossa on neljä nimeä. Samalla kertoo hänelle Joutsia, ettei kestikievarinpidosta enää jää huolta heille — Hallpumi rakentaa tähän maantien toiselle puolen lisää huoneita ja asettuu siihen. Se on hyvä mies se Hallpumi, iloinen ja mukava mies!

Jo saa kerran emäntäkin ilostua. Vai pääsee kestikievarista nyt todellakin! Kyllä siitä on harmia ollutkin. Kuinka monena yönä on saanut parhaasta unestaan nousta palvelemaan herroja — eivätkä he sittenkään ole olleet tyytyväisiä. Ei ole koskaan ollut talossa tarpeeksi hyviä juomia. Ja hevosia on ajettu pilalle kuinkakin monta. Senkin nuoren papurikon ajoi kuoliaaksi muuan Kristiinan kauppias — oli sitä surkea katsella! Ne olivatkin pahimpia ne Kristiinan ja Porin kauppiaat… Vai että niistä kaikista nyt todella pääsee. Ihan tuntuu siltä kuin Jumala olisi hänen rukouksensa kuullut. Emäntä panee ehdottomasti kätensä ristiin, kun kaikkia näitä ajattelee. Ei hän ole Hallpumista pitänyt. Hänellä on sellainen luonto, ettei hän sitä miestä kärsi. Mutta juuri *hänen* kauttansa lähettää Jumala nyt avun. Ihmeelliset ovat Herran tiet!

Hallpumi nai Kukkolan majurska-vainajan taloudenhoitajattaren tyttären, kierosilmäisen Saaran, jonka isästä ei kenelläkään ole tietoa, ja kotiutuu taloon. Hänen hallussaan on koko rakennusrytö, parin tynnörinalan aitaus peltomaata, niityt, joista saadaan viisi

ladollista heiniä, ja Niemelän torppa. Kesälaidun on taattu yhdelle hevoselle, kahdelle lehmälle ja viidelle lampaalle. Polttopuut, aidakset, vihdakset ja rakennustarpeet saa kauppias vapaasti ottaa Joutsian maalta. Isännän on määrä panna kuntoon hollitupa, rakentaa liiteri ja vedättää paikalle hirret, laudat, hiekat, savet, tuohet, jopa seinäsammaleetkin. Ja kaikesta tästä on kauppias velvollinen maksamaan viisi hopearuplaa vuodessa ja pitämään kestikievaria niin kauan kuin kestikievari on Joutsian maalla.

Sellainen on kontrahti.

Kauppias levittelee itseään ja rikastuu rikastumistaan. Suurissa summissa hän ostaa villoja ja pellavia. Joka mökissä kehräävät akat hänen kehruuksiaan, järven rannalle viedään suuri pata ja siinä värjätään lankoja.

— Mitä on tuo kiiluva rasva Keihäsjärven pinnalla? kysyvät matkustajat toisiltaan, kun ajavat Keihäsjärven syrjää.

Hallpumin lankoja siinä on virutettu! Niin on kuin verta veden päällä, kun kauppiaan vyyhtejä huuhdotaan.

Nopeasti saavat vaimot ja tytöt Keihäsjärven puolella panna kuntoon kangaspuunsa, sillä kankaina, kirjavina, tanakkoina kankaina vie kauppias lampaanvillat Pietariin. Pari kolme kertaa vuodessa matkaa hän keisarikaupunkiin ja tuo sieltä turkiksia, karttuuneja, taskukelloja ja kaikenlaista rihkamaa keihäsjärveläisille.

Ei aikaakaan, kun kauppias ostaa omakseen Mäkelän tilan. Tosin ei se ole niin edullisella paikalla kuin Joutsia, mutta onpahan kuitenkin kirkonkylässä ja saahan sillä lailla viinanpoltto-oikeuden. Se se on pääasia. Ja kun Mäkelän lisäksi saa miltei ihan ilmaiseksi, niin mikä

on ottaessa! Huutokaupalla se menee ja onhan huutajiakin, mutta Mäkelä on mahdottomat summat velkaa Hallpumille. Ilmankos hän vuosikausia onkin juonut Tulettänessä. No niin, pääasia on että kauppias saa haltuunsa jonkin verran maata. Sillä perustuksella hän sitten joltakin talolta, jossa ei tahdota polttaa viinaa, voi vuokrata viinanpoltto-oikeuden. Sillä jokunen talo on sellainenkin. Esimerkiksi Joutsia. Se vanha jumalinen emäntä on saanut aikaan, että viinanpoltto-oikeus luovutetaan muille halukkaille. Hallpumi hieroo tyytyväisenä käsiään.

Kun ihmiset syksyllä ovat saaneet viljansa korjatuiksi, kuuluttaa kauppias kirkossa ostavansa viljaa korkeimpiin hintoihin. Sitä nyt ei kukaan uskokaan, että hän korkeimmat hinnat maksaa, kunhan ihmiset saavat viljastaan edes jotakin. Silloin sitä yksi ja toinen kuorma ajetaan kauppiaan pihaan. Käteisellä rahalla tai viinalla kaikki maksetaan, niin että kyläläiset ihmettelevät, mistä kauppiaalla riittää rahaa. Kun mies tuli pitäjään niin tyhjänä, ettei ollut huivia, mihin olisi ostamansa villat sitonut… Mutta Hallpumi on sukkela mies.

Eikä ole tyhmä Hallpumskakaan. Hän ne viinat keittää. Nimismieheltä hankitaan ajoissa tieto, koska kotitarpeenpoltto sinä vuonna alkaa. Silloin pilkotaan kuivia kuusipuita vajaan ja laitetaan ränni kuntoon: pannut, tahtaat, putket, jääsäiliöt, kauhat, saavit — kaikki on kunnossa ja tuskin puoliyön aika kulunut, kun jo viinakalu pannaan kiehumaan.

Viinankeitto on tarkkaa työtä. Ei siitä ihminen jouda paljon mihinkään. Tuon tien voisivat rankit ja sikunat mennä sekaisin ja mitä siitä sitten tulisi! Mutta kun viina saa kiehua hiljaisella, tasaisella tulella ja tisleerautua jäiden ja koivunhiilien läpi, niin on se kirkasta

kuin kirkkain lähdevesi ja niin puhtaan makuista, että sitä ilokseen maistaa. Hallpumska maistaa kauhalla ja irvistää pahasti, sillä väkevää se on, suun se vie väärään, vaikka onkin hyvää kuin taivaan manna. Hallpumska keittää yöt päivät niin kauan kuin polttoaikaa kestää.

Tietää sen koko kylä ja arvaavatpa matkamiehetkin, kun Hallpumilla on ensimmäiset maistiaiset. Silloin käy rännin ympärillä ilo ja melu. Isäntämiehet istuvat krouvissa korttia lyöden, poikamiehet kiertävät ränniä. Ei ole vielä lunta maassa ja yöt ovat pimeimmillään. Pappikin on pensaissa ja tulee tyttöjä, jotka eivät tulisi päivällä. Joutsian Akselilla siellä on monta morsianta. Onhan Akseli hurjin kylän pojista, hurjin ja iloisin.

Ei pidä pelätä, että Hallpumska antaisi ilmaiseksi! Maistiaisaikana on viina kalleimmillaan ja pojat anteliaimmillaan. Eivät he edes kysy, mitä maksaa, vaan heittävät kouraan hopeakolikoita että kilisee. Tällaisissa maistiaiskesteissähän Saarakin ensi kerran näki Hallpuminsa.

Oikeastaan he ovat mainiosti menestyneet. Ei suinkaan niin, että he aina olisivat hyvässä sovussa. Tulettänessä käy välistä sellainen ryty, että luulisi hurrien tappelevan eikä kuitenkaan ole muita tappelemassa kuin kauppias ja hänen Saaransa. Monesti on Saara kuin villi kissa, hän olisi valmis omin kourin kuristamaan miehensä, mokomankin riivatun juopporatin! Joka ei muuta tee kuin makaa juovuksissa… "Niin — älä siinä auo suutasi, taikka ma sylkäistä roiskautan suun täyteen!" Sellaista puhetta palvelijat kyllä kuulevat Tulettänen isäntäväen kesken. Mutta pääasiassa, rahojen kokoamisessa, ovat he yhtä mieltä. Ja vaikka he muutoin kuinkakin vihaisivat toisiaan, niin täytyy heidän toki ihailla toistensa

kekseliäisyyttä siinä yhdessä suuressa asiassa. Kaupanteossa on Hallpumi voittamaton. Kuinka mukavasti hän kerran petti sellaisenkin miehen kuin itse Rason rusthollarin!

Rusthollari oli ostamassa sokeritoppaa ja istui ryyppyineen krouvikamarissa.

— Isäntä istuu vain rauhassa, viserteli kauppias, — minä lähetän topan rekeen valmiiksi.

Isäntä istui eikä toppaa lähetettykään. Isäntä läksi vihdoin tiehensä, mutta ei aikaakaan, kun hän mahdottomalla jymyllä tulee takaisin ja toruu, ettei toppaa löydy mistään.

— Se on sitten varastettu, hokee Hallpumi. — Kyllä se vain meiltä vietiin. Näkiväthän sen kaikki, kuinka minä sen punnitsin… Kukas sen vei rekeen?

— Minä itse sen vein, todistaa Hallpumska. — Isäntä on pudottanut tielle.

Isäntä pauhasi, mutta eihän hän voinut saada asiaa todistetuksi!

Ja siinä sitä oli kuulemista, kun Tulettänessä tehtiin kellokauppoja. Hallpumi oli mestari sellaisissa asioissa!

Mutta mestari oli taas Saarakin alallaan. Sen myönsi Hallpumikin, vaikka hän useasti oli Saaralle niin äkäinen, että olisi tehnyt mieli pihalle viskata. Saara oli esimerkiksi keksinyt erinomaisen tavan laittaa viinasta rommia. Hän kokoili kaikenlaisia juuria, kuivatti ne, poltti sitten kahvinpaahtimossa ruskeiksi ja keitti niistä karvasta ruskeaa vettä. Kun sitä pani viinan joukkoon, niin ei sitä totisesti osannut rommista erottaa. Viinejä Saara niinikään osasi valmistaa.

Niihin saattoi suorastaan panna samoja värejä kuin lankoihin. Laski sitten vain koreisiin pulloihin, niin ei kukaan osannut muuta uskoa kuin että ne olivat ulkomailta tuotuja. Paljon Hallpumeilta ostettiinkin viinejä. Rikkaat talot kyllä toivat tarpeensa kaupungista, mutta köyhemmät ostivat Hallpumilta ja nämä viinit olivat järjestään Saaran valmistamia. Sillä lailla sitä sentään sai kokoon rahoja!

Täytyihän Joutsian isännän huomata, että Tulettänen väet rikastumistaan rikastuivat ja että Joutsia köyhtymistään köyhtyi. Ei Eerikki Aaprahaminpoika ollut ainoa isäntä, joka teki tämän huomion. Kaikki mitä mies irti sai jyvistä, voista tai kananmunista — kaikki se lopulta joutui Tulettäneen. Olihan kotonakin viinaa, mutta mikä siinä lienee ollutkin, kun sen viinan siellä Tulettänessä piti maistua paremmalta ja terveellisemmältä kuin missään muualla.

Johanna seurasi huolissaan miestään ja poikaansa. Eihän Akselikaan enää välittänyt mistään työstä, ei hän muuta tehnyt kuin istui Tulettänessä.

— Mitä sinä siinä tollotat! sanoi Eerikki Aaprahaminpoika äreästi vaimolleen. — Mistäs sitä juo, kun ei kotona polteta! Kukas sen viinanpolton kotoa hävitti, jollet sinä itse!

Se oli totta. Johanna oli rukoillut, kunnes Eerikki oli luopunut oikeudestaan. Mutta ei siitä mitään hyötyä ollut. Pahemmin vain juotiin kuin ennen. Ei Johanna enää muuta neuvoa tietänyt kuin rukouksessa kääntyä Jumalan puoleen ja laskea kuormansa Hänen jalkainsa juureen. Kuinka monet kyyneleet hän jo oli itkenyt! Oli Eerikki häntä lyönytkin, oli jonkin kerran ajanut vuoteesta kylmään porstuaan. Ja kauheaa oli kuunnella kiroilemista ja Jumalan pyhän nimen turhaanlausumista. Ja lopuksi oli vielä se pelko, että juovat koko talon. Moni talo pitäjässä oli viinojen takia mennyt.

Welcome to our website – the perfect destination for book lovers and knowledge seekers. We believe that every book holds a new world, offering opportunities for learning, discovery, and personal growth. That’s why we are dedicated to bringing you a diverse collection of books, ranging from classic literature and specialized publications to self-development guides and children's books.

More than just a book-buying platform, we strive to be a bridge connecting you with timeless cultural and intellectual values. With an elegant, user-friendly interface and a smart search system, you can quickly find the books that best suit your interests. Additionally, our special promotions and home delivery services help you save time and fully enjoy the joy of reading.

Join us on a journey of knowledge exploration, passion nurturing, and personal growth every day!

testbankbell.com